

Die veld se kwaliteit bepaal tot watter mate die dier genoeg kan inneem om in sy energiebehoefte te voldoen.

DIE MEISSN

HOE INTERPRETEER ONS DIT?

Die koppeling aan my naam is enersyds 'n verleentheid, want die tabelle se ontstaan was natuurlik 'n spanpoging van verskeie navorsers. Andersyds wek dit onwillekeurig die indruk van iets magies! Dit is nie, want dit is eintlik betreklik eenvoudig as 'n mens die beginsel daaragter snap.

Nietemin, as 'n mens in aanmerking neem dat dit reeds in 1982 beslag gekry het, dan is daar al 'n nuwe geslag boere wat nie daarmee groot geword het nie. Dus dink ek dit is miskien belangrik om 'n bietjie geskiedenis in te bring voordat ek die toepassing bespreek. Kom ons verwys liewer daarna as die Grootvee-eenheid (GVE)-tabelle.

Voor die tagtiger jare was daar 'n eenheid wat as die GVE gedefinieer is om benaderde wei-kapasiteit en veelading te beskryf. Dit was egter nie werklik wetenskaplik gefundeer nie. Mense het op aanvoeling gesê die ekwivalent in skape was 6, of 4 volstruise ensovoorts. Dit kon nie geregverdig word nie, want dit sou nie in die hof slaag as daar dispute ontstaan nie.

'n Voorbeeld is grondaankope waar die prys gebaseer is op die aantal GVE per hektaar as maatstaf van die tipe veld en weidingskapasiteit. Derhalwe het die destydse Departement van Landbou toe 'n versoek gerig dat ons 'n stelsel in plek moet sit wat wetenskaplik verdedigbaar is. Dit moes ook sover moontlik die ware toedrag van sake weerspieël.

Die uitgangspunt was die verwantskap tussen wat 'n dier benodig en wat die veld of weiding kan bied om daardie behoefte te bevredig. Anders gestel, hoeveel kan die dier inneem van die veld ten einde in sy behoefte te voldoen. Die dier se behoefte is primêr eintlik sy energiebehoefte, want die ander elemente volg outomaties van die inname of word aangevul in lekkes, byvoedings ensovoorts.

MEISSNERTABELLE

Die veld se kwaliteit bepaal tot watter mate die dier genoeg kan inneem om in sy energiebehoefte te voldoen. Hoe hoër, hoe beter en dit meet ons in die verteerbaarheid van die veld of weiding. Die energiebehoefte van die dier word beskryf in metaboliseerbare (benutbare) energie. Dit is die twee elemente in die vergelyking wat ons benodig: metaboliseerbare energiebehoefte van die dier en die verteerbaarheid (kwaliteit) van die veld of weiding.

Dit is egter ook so dat 'n dier nie net een energiebehoefte het nie, byvoorbeeld 'n kalf wat stadig groei het 'n laer energiebehoefte as een wat vinnig groei. 'n Koei wat 'n kalf soog se energiebehoefte is weer baie meer as een wat nie soog nie.

'n Grootraam bees vereis veel meer as 'n kleinraam bees, ensovoorts. Hierdie is verskille wat in aanmerking geneem moet word en dit vorm die basis van die tabelle. Nadat dit bereken is, het ons dan 'n reeks metaboliseerbare energie (ME) waardes wat die behoeftes beskryf.

Daar is egter besef dat dit vreemde begrippe vir boere is om te visualiseer, want hulle was gewoond aan die ou GVE. Daarom het ons besluit om te hou by die begrip, maar dit net te definieer op hierdie meer verantwoordbare wyse. Dus het ons die GVE gedefinieer as 'n 450kg os wat 500g per dag groei op 'n veld met 'n verteerbaarheid van 55%. Dié os se ME behoefte is 75 megajoules (MJ) per dag.

So, eintlik druk ons alle ander spesies of kategorië soos groei of laktasie uit in verhouding tot 75MJ, maar ons beskryf dit net in die GVE-formaat. Daarmee kan jy dan verskillende spesies en kategorië uitdruk in verhouding tot die sodanig gedefinieerde GVE.

Wanneer dit egter by veelading of drakrag en weidingskapasiteit kom, moet besef word dat die veld sekere beperkings plaas op die energiebehoefte van die dier. Die kwaliteit van die veld sal bepaal hoeveel die dier kan inneem en daarom is verteerbaarheid van die veld ook in die definisie ingebring. 'n Verdere beperking is die materiaal op die veld - diere vreet selektief en sommige plante vreet hulle nie. Dit moet ook in ag geneem word. So, ek kan nie sommer 'n direkte omskakeling van die GVE (wat in beesteterme uitgedruk is) na skape doen nie, want beeste en skape verskil ook in seleksiepatrone.

Met hierdie beginsels in ag geneem is weikapasiteite van distrikte in GVE-terme toentertyd deur die Departement van Landbou bepaal om as basis vir grondverkope, subsidies en die veeverminderingsskema te dien. Eintlik het die aanname van 'n distriksbasis tekortkominge, want plase binne distrikte verskil ten opsigte van veldkondisie en – samestelling. Dit was egter prakties 'n onbegonne taak om elke plaas te beskou. Vir hierdie funksies en verantwoordelikheid is daar 'n voorligtingsbeampte aan distrikte toegesê wat dit op die vlak kon bestuur.

Vandag egter het hierdie bestuur grootliks verdwyn, maar boere binne distrikte is nog bewus van hul aanvaarde weikapasiteit. Om egter werklik jou hulpbron te beskerm en optimaal te gebruik, is dit belangrik dat jy die ras waarmee jy boer in groot-, medium- of kleinraam indeel, die kudde se gewig bepaal en vergelyk met hierdie kategorië, asook jou produksiestelsel (speenkalf- of osstelsel) in ag neem. Met weidingkundige hulp kan jou veldtoestand en –samestelling gereeld gemonitor word. Indien so, sal die GVE-tabelle vir jou handig en verantwoordbaar te pas kom! ■

Table 1: LSU equivalents for grazing beef cattle
Tabel 1: GVE-ekwivalente vir weidende vleisbeeste

Class / Klas	Mass / Massa (kg)	ME MJ/d	LSU GVE	Approximate number / LSU Benaderde getal / GVE
Small mature size / Kleinraam				
Bull / Bul	600	102,15	1,36	0,73
Cow, non-lactating [3 years] / Koei, droog [3 jaar]	400	75,57	1,01	0,99
Cow, non-lactating [mature] / Koei, droog [volwasse]	500	82,22	1,10	0,93
Cow, in calf [3 years] / Koei, dragtig [3 jaar]	400	75,57	1,01	0,99
Cow, in calf [mature] / Koei, dragtig [volwasse]	500	82,22	1,10	0,91
Cow, with calf [3 years] / Koei, met kalf [3 jaar]	400	91,35	1,22	0,82
Cow, with calf [mature] / Koei, met kalf [volwasse]	500	106,30	1,42	0,71
Weaner calf / Speenkalf	180	33,22	0,44	2,36
Steer [18 months] / Os [18 maande]	300	56,47	0,75	1,33
Steer [mature] / Os [volwasse]	490	82,22	1,10	0,91

Class / Klas	Mass / Massa (kg)	ME MJ/d	LSU GVE	Approximate number / LSU Benaderde getal / GVE
Medium mature size / Mediumraam				
Bull / Bul	600	103,81	1,38	0,72
Cow, non-lactating [3 years] / Koei, droog [3 jaar]	450	84,71	1,13	0,89
Cow, non-lactating [mature] / Koei, droog [volwasse]	525	90,52	1,21	0,83
Cow, in calf [3 years] / Koei, dragtig [3 jaar]	450	84,71	1,13	0,89
Cow, in calf [mature] / Koei, dragtig [volwasse]	525	90,52	1,21	0,83
Cow, with calf [3 years] / Koei, met kalf [3 jaar]	450	104,64	1,40	0,72
Cow, with calf [mature] / Koei, met kalf [volwasse]	525	116,27	1,55	0,65
Weaner calf / Speenkalf	200	39,86	0,53	1,88
Steer [18 months] / Os [18 maande]	350	67,27	0,90	1,11
Steer [mature] / Os [volwasse]	550	91,35	1,22	0,82

Class / Klas	Mass / Massa (kg)	ME MJ/d	LSU GVE	Approximate number / LSU Benaderde getal / GVE
Large mature size / Grootraam				
Bull / Bul	650	120,08	1,63	0,61
Cow, non-lactating [3 years] / Koei, droog [3 jaar]	500	95,50	1,27	0,79
Cow, non-lactating [mature] / Koei, droog [volwasse]	550	98,83	1,32	0,76
Cow, in calf [3 years] / Koei, dragtig [3 jaar]	500	95,50	1,27	0,79
Cow, in calf [mature] / Koei, dragtig [volwasse]	550	98,83	1,32	0,76
Cow, with calf [3 years] / Koei, met kalf [3 jaar]	500	124,57	1,66	0,60
Cow, with calf [mature] / Koei, met kalf [volwasse]	575	136,20	1,82	0,55
Weaner calf / Speenkalf	225	48,17	0,64	1,56
Steer [18 months] / Os [18 maande]	400	81,39	1,06	0,92
Steer [mature] / Os [volwasse]	585	99,66	1,33	0,75